

www.merhabahaber.com

Cilt: 14 • Sayı: 7
19 MART 2014 ÇARŞAMBA

Merhaba

gazetesinin her Çarşamba
okurlarına armağanıdır.

KADEMİK

Sayfalar

Hazırlayanlar: **M. Ali UZ – Serdar CEYLAN**
maliuz@merhabagazetesi.com.tr • srceylan@hotmail.com

ÇANAKKALE ZAFERİ

99. Yılı

Ö Z E L S A Y I S I

**ÇANAKKALE'NİN
GÜNÜMÜZE MESAJLARI**

Doç. Dr. Caner ARABACI

Doç. Dr.
Caner ARABACI

ÇANAKKALE'NİN GÜNÜMÜZE MESAJLARI*

Son yüzyılımız, iniş ve çıkışları yönünden, baş döndürücü olaylara sahne olmuştur. Her millet, dönüm noktası olan gelişmelere, derinlemesine nüfuz ederek onlardan faydalanmak ister. Bu konuda, felâket ve zaferleri, geleceği kurmanın tecrübe birikimleri olarak, en az değerlendiren toplum durumundayız. Son yüz yılın en önemli olaylarından birisi olarak Çanakkale'nin, hiç olmazsa bir istisna durumunda olması gerekirdi. Ama zihniyet sorunu yüzünden, Çanakkale bile indirgemeci bir yaklaşımın boğuntusu olmaktan kurtulamamıştır. Halbuki Çanakkale'de, sosyal bütünlüğümüzün, yükselişimizin mesajlarını çıkarabileceğimiz öz bulunmaktadır. Balkan felâketinden yeterince yararlanamadığımız göre, Çanakkale'nin iyi değerlendirilmesi gerekirdi. Burada, olayın seyrinden ziyade muhtevasına, çıkarılması gereken mesajlara dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

2014 yılı itibariyle, Çanakkale Muharebelerinin yüzüncü yılındayız. Kanlı kara muharebelerinden önce, Boğaz'a saldırının, 3 Kasım 1914'te başladığı düşünülürse, yüzüncü yılda olduğumuz kabul edilmelidir. Yüz yıl sonra Çanakkale'yi neden anmalıyız, ondan alacağımız nedir, üzerinde durulmalıdır.

Bizde Çanakkale genelde, sıcak çatışmalar odaklı değerlendirilir. Değerler çatışması temelinde ele alan, İngiliz düşünür A. Toynbee'ye göre Çanakkale; Avrupa'nın, Viyana kuşatmasına bir cevabıdır: *"Batı, Osmanlı'nın Viyana kuşatmasına ancak 232 sene sonra (1683-1915) cevap vermeye cesaret edebilmiştir"*. Şu halde, Toynbee gözünde Çanakkale, medeniyetler çatışmasının en sıcak ve uç noktalarından birisidir.

Çanakkale muharebelerine, bizim okumuşlarımız niçin saldırganların zihin dünyasını okumak üzere bakmaz, düşündürücü bir durumdur. En genel hali ile Çanakkale, bir vatan savunmasıdır. Orada, devlet ve milletin kalbi olan başşehirin kapısını zorlayan düşman durdurulmuştur. Bunlar tamam ama Çanakkale'nin, iki taraf için de ruh iklimini okuma konusunda çaba sarfetmediğimiz yani işin dış yüzüne takılı kaldığımız teslim edilmelidir. Halbuki saldırganların beyni olan İngilizler, Viyana'nın karşılığı olarak görürken farkı ortaya koymaktadırlar.

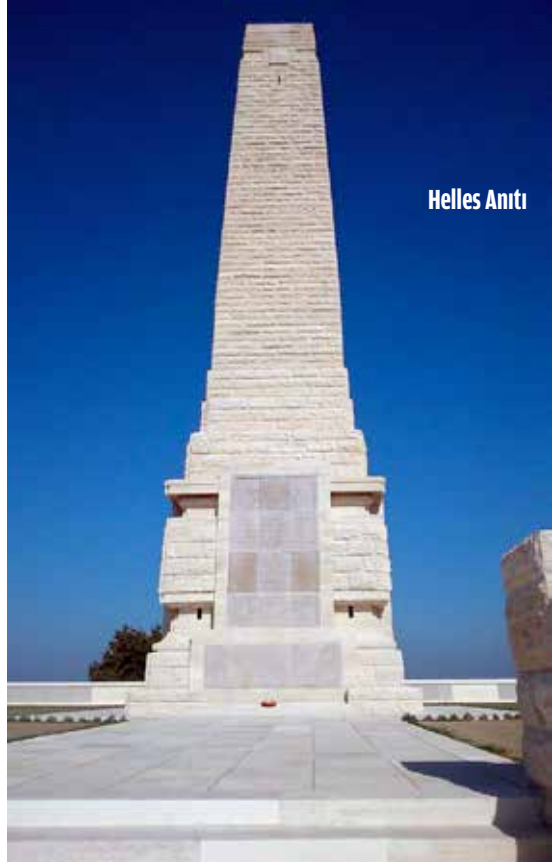
Tarih şuuru kazanmak açısından Çanakkale Muharebelerinin, top-

* Bu özel sayı, Sayın Caner ARABACI'nın "Çanakkale'nin Günümüze Mesajları" başlıklı çalışmasından kısaltılarak hazırlanmıştır.

lumlar üzerinde ayrı bir etkisi vardır. Bizde tam olmasa da, savaşıklarımızda şuur kazandırma aracı olmuştur. Anzaklar bunlardandır. Çanakkale’de, Anzaklar kendine gelmiş, Avustralya diye bir devlet doğmuştur. Onun için torunları, her yıl binlerce kilometre öteden, şuur uyandıran topraklara, on binlerce kişi, olarak, rehberleri ile birlikte gelip, günlerce kalmakta, Şafak Ayinleri yapıp, dedelerinin karaya çıktığı yerde İncil okumakta, onların şartlarını düşünüp tefekkür etmektedirler. Tabi onlar, Çanakkale’yi, bizim gibi 18 Mart’ta değil, 25 Nisan’da, yani saldırı gününde anmaktadırlar.

İngiliz için de benzeri söylenebilir. Gelibolu sırtlarında, Seddülbahir’e ilk abideyi İngilizlerin, ardından Fransızların diktiğini, kendi ölüleri üzerine mezarlıklar tanzim edip gül bahçelerine çevirdiklerini hatırlamak gerekmektedir. İlk anıt, 32,9 metre yüksekliğindeki **Helles Anıtı**’dır. 1924 yılında dikilmiştir. Anıt, Kraliyet Tümeni’nin karaya çıktığı noktaya hâkim, yarımadanın en uç noktasındadır. Seddülbahir’de ölen 20.763 İngiliz, Avustralya, Hintli asker ve gemilerin adları yazılı anıtın adına dikkat edilmelidir. İngilizler anıta, Seddülbahir, Hacı İlyas Burnu değil, Helles demeyi tercih etmektedirler. Grek mitolojisine, daha doğrusu Boğaz’ı geçerken ölmeye gönderme yapan bir efsanenin ad olarak seçilmesi tesadüf olmamalıdır. Efsaneye göre, Kralın kızı Helen, altın post üzerinde Kafkasya’ya gitmek için Boğaz’ı geçerken düşüp boğulur. Bu yüzden buruna, Helespoint ismi takılır. Yalnız bu adın, Yunanlılar değil de İngilizler tarafından günümüze taşınması, anlamlıdır. Boğaz girişinde ölme, Boğaz’ı geçme hedefine bileneği sağlamak için midir? Bu soruyu doğru cevaplandırmak için Helles’e paralel olarak, Londra’daki heykele bakmak yeterli olacaktır.

Helles Anıtı

Bilindiği gibi, Çanakkale ile ilgili onlarca İngiliz, Fransız anıtı, mezarlığı, sadece Gelibolu’da değildir. Londra’da Oxford Street’e dikilen heykel, saldırganlık ve insan istismarının İngiliz’e yaraşır örneği durumundadır. Ayağında dolağı, başında kabalağı ile Mehmetçik, olanca benzerliği ile bronzdan yapılmıştır. Yalnız Mehmet, tüfeğinin ucundaki süngüyle, yere yatırmış olduğu izci şapkalı birini süngülüyor pozundadır. Altındaki yazı her şeyi izah etmektedir: *“Türkler, Çanakkale’de babanı böyle öldürdüler”* (Bayrak, 2005, 234). Çanakkale, İngiliz yurdu mudur? Çanakkale’de, İngiliz çocuklarının babalarının, ne işi vardır? Türk yurduna onları kim davet etmiştir? “Hareme”, “Türk lokumu” yemeye, diyerek; bu milletin namusuna göz dikip, salyasını akıta akıta gelen Haçlının mükâfatı, süngüden başka ne olabilirdi? İngiltere, tamamıyla haksız, bütünüyle emperyalist olduğu durumdan bile, bir yönlendirme, çocukları için Haçlı şuurunu uyandırmayı becerebilmektedir. Peki, Türkiye’de yazılan bazı yazılarda, hazırlanan bazı belgesel ve filmlerde İngiliz askerine, Anzak’a hayranlık derecesinde yakın, Mehmetçiğe hoyrat tavır takınılmasının sebebi nasıl izah edilmelidir?

Çanakkale’nin doğru anlatımı, yeni bir şuur yeşertmenin zemini olabilir. İngilizler, saldırı güçlerine efsanevi bir anlam da katarak, anıt-

larını 1924’ten itibaren dikerken, bizde Mehmetçik adına şehitliklerin yapılması, 1990’lı yılları beklemek durumunda kalmıştır. Çanakkale şehitlerine resmen sahiplenmek için, seksen yılın geçmesi gerekmiştir. En meşhur olan, Morto Koyu önündeki Hisarlık Tepe üzerinde yer alan **Çanakkale Şehitleri Anıtı**, sanki Çanakkale ruhunun yitirilmesinin belgesi gibi durmaktadır. Bir defa 253 bin şehit/kayıp adına dikilip, 1960’ta açılışı yapılan bu 41,7 metre yüksekliğindeki eser; anıt değil kaidedir. Üstünde 26 metre yüksekliğinde tasarlanan Mehmetçik, daha yapılmamıştır. Temel, 1954 yılında atılmıştır. Ama bir gazetenin açtığı bağış kampanyasından sonra, ancak kaidesi bitirilebilen anıt, bir yılan hikâyesi durumundadır. Yılan; işi üstlenen müteahhitle, birlikte somutlaşmış, yürek ve kafalara çöreklenen ruhsuzluğun göstergesi olmuştur. Anıtın altındaki Savaş Eserleri Müzesi’nin, 1975’te İngiliz Kraliçesi tarafından açıldığını hatırlamakta da yarar vardır. İngilizlerin, Çanakkale’den, Gelibolu’dan, Anadolu’dan ilgilerini hiç kesmedikleri böylece zihinlerde yer etmelidir.

Bir namuslu komutanın, İstanbul’daki evini satarak yaptırdığı anıt ise, millî politika değil, millî vicdan sahibi bir ferdin gayretinin ürünüdür. 1943’te, tarlalardan çıkan şehit kuru kafa ve kemiklerini bir yere toplatan Nuri Yamut, üstüne anıtı

yaptırmıştır. Altında 25-30 bin şehidin yattığı söylenen anıt, komutanın adıyla; **Nuri Yamut Anıtı** olarak anılmaktadır. Diğerleri çok sonradır. İngiliz, Fransız abideleri, şehit kanlarının suladığı topraklar üstünde, Lozan'dan hemen sonra yükselirken; Mehmetçik âdeta unutulmuştur. Şehitleri anma, çocuklarımıza tarih şuurunu hatırlatmanın somut abidelerini dikmeye neredeyse, savaştığımız düşmandan yarım asır sonra başlanmıştır. Çünkü hafıza kaybı, kültürel değişim, değerlerden soyulma gibi kendi kendimizle boğuşma hali, tarih şuurunu edinip ondan beslenmeyi bir kenara bıraktırmıştır. Şu durum, anıtlar konusunda değildir sadece. Çanakkale üstüne verilen eserlerin, dökümü yapılsa ve karşı tarafa kıyaslansa, benzer bir neticeye varılacaktır.

Halbuki Çanakkale, “Hasta Adam” telkininin iflas ettiği yerdir. Orası, Osmanlı'nın yıkıntıları üzerinde yeni bir direniş, devlet oluş ruhunun fışkırdığı yerdir. Sadece, Avustralya'nın doğduğu yer değildir. Orada, Yedi Düvel'e karşı koyabilecek ruh dinamizmi uyanmıştır. Demirden, çelikten kaleler gibi karşıya dikilen “Tek dişi kalmış canavar”a karşı, göğsünü siper ederek vatani savunma, bayrağı, din ve namusu çiğnetmeme ruhu şaha kalkmıştır. Onun için Millî Mücadele döneminde, Çanakkale'den faydalanılır. Asker toplama, yeniden İngiliz, Fransız, İtalyan ve onların öne sürdüğü Yunan, Ermeni gibi çapul sürülerine karşı, birliği kurarak vatani savunma, onun uğrunda çaba harcamada Çanakkale rehberlik eder. Bozgun yıllarında asker toplamak için yola çıkıldığında, en çok seyredilen sinema oyunları; gerçek Çanakkale filmleridir. Harp sırasında, ortağımız olan Almanlar tarafından çekilen bu sessiz filmler, cam üzerine çini mürekkepli yazılarla, makinistler tarafından beyaz perdeye aksettirilmiştir. Anadolu halkına,

kadın-erkek matinelerinde ayrı ayrı gösterilip, yenik düşüp dağıldıktan sonra, toparlanma ateşini yakmak için seyrettirilmiştir. Türk Milleti, 1920'den itibaren yeniden Çanakkale ile uyanmıştır, denilebilir. Çanakkale'de, nasıl Yenilmez Arma-dayı yenmiş, Güneş Batmayan İmparatorluğu dize getirmiş, kendine Güneş İmparatorluk diyen Fransa'yı hizaya çekmiş ise, tekrar onları vatanı kovup hür ve bağımsız olmak için, şehit ruhlarının alevlendiği ruh ikliminde insanlarımızı harekete geçirmiştir. Onun için belli yönlerden Çanakkale'nin kısa değerlendirilmesine ihtiyaç vardır.

MEHMETÇİK SAVAŞI

Çanakkale'de, Anzak'ı anlamaya çalışırız. İngiliz, Fransız askerini de... Ama anlamadığımız, yüreğine, sevdasına, anasına-babasına, yuvasına değer vermediğimiz varsa o da Mehmetçiktir. Çanakkale deyince, Mehmetçiğe bakmak gerekir. Destan da onun, kahramanlık da onun, vatan da onun, devlet de onun, varsa başarı da onundur. O olmadan ne vatan, ne bayrak, ne de devlet vardır... Onun için düşmanlarına baktığımız kadar, Mehmetçiğe bakmalı, onu anlamaya çalışmalıyız. Mehmetçik, Çanakkale'yi bize kazandıran ruh demektir. Mehmetçik, “Bir hilâl uğruna batan güneş” durumundadır. Mehmetçik, önce kendine güven, sonra da kazanmanın canlı timsalidir. Çanakkale zaferini kazandıran ruh görülmek istenirse, Alman veya Almanlaşmış okumuşlara değil, Mehmetçiğe bakılmalıdır. Orada, İslâm Medeniyetinin, okumuş zümrede batarken, Mehmetçik bedeninde doğuşu seyredilebilir. Batının bencil, egoist, kazanmak için her türlü insanî erdemi ayaklar altında çiğneyebilen tipi yerine, İslâm Medeniyetinin, erdemli insan örnekleri görülebilir.

Çanakkale Kumkale ve oradan

Kanal Cephesinde Savaşan İstanbullu Başçavuş Ali Kemal, İngilizlere esir olarak Kıbrıs'taki esir kampında tutulurken harp hatıralarını yazar. İstanbul'u, "kıblegâh-ı İslâm" olarak görmektedir. İlk kara çıkartması sırasında Fransızların saldırdığı Kumkale tarafındadır. Bazı cümleleri şöyledir: "Kumkal'a mes'alesi 25 Nisan 1915 Pazar günü oldu. Bendeniz de dâhil olduğum halde biner mevcudlu iki tabur dört cebel topuyla harbe iştirak ettik. Düşmanın kuvveti kırk bin. Bundan ma'ada denizde bulunan gemileri ve mitralyöz ve (toplari) ile on iki saat tahammül edemediler ve gemilere kaçdilar. Askerlerimiz süngü ile gemilere hücum etti. Çeh fâ'ide deniz mâni oluyor idi. Hatta o esnada düşman tarafından kendi ümeralarına telsiz telgrafla şu yolda bir şey çektiklerini bizim telsiz telgraf merkezinden çaldılar. Diyorlar ki; "mermiler bitti, Türkler gemilere süngü ile hücum ediyorlar, ne olacak?" (Çevikel, 2010, 109).

İbrahim Alâeddin (Gövsâ, 1889-1949), savaş sırasında Çanakkale'ye gidenler arasındadır. Başkumandan

Vekili (Enver), İstanbul'dan şair, yazar, sanatkâr otuz kadar kişiyi davet etmiştir. Kalem erbabı, 11 Temmuz 1915'da Sirkeci'den cepheye gider. Daha sonra hatıralarını yazarlar. Grup içinden Gövsâ, Mehmetçiğin durumunu şöyle anlatır: "Kafkas etekleri ile İran yaylalarında, Irak badiyeleri ile Sina çöllerinde ve Akdeniz'in uzun sahillerinde büyük ve üstün kuvvetlere karşı zavallı milletimiz, genç ve en dinç evlâdını beyhude yere israf ederken İstanbul'un kapısında da en yüksek harikasını gösteriyor, esatirî kahramanlıklar yapıyordu" (Gövsâ, 1989, VII-VIII).

Arıburnu'nda Anzaklara karşı savaşan bir gazimiz anlatır: "Bir gün mevzilerden ateş ediyoruz, Arıburnu'nda düşmana doğru.. Çekiyorum tetiği.. Çekiyorum.. Tüfek patlamıyor.. Ateş etmiyor. Tüfek bozuldu her halde, dedim. Bir arkadaş vardı yanımda. Ona; "Bak hele benim tüfek bozulmuş, ateşlemiyor." Arkadaş bir baktı, benden yana; "Ne bozulmuşu, senin parmak gitmiş", dedi. Ben o zaman acısını duydum işte. Cız etti içim, bir kurşun gelmiş, tetiği çektiğim parmağı alıp götürmüş." (İnceoğlu, 2001, 73). Hüseyin oğlu Mustafa Onbaşı'nın anlattığı da Gazi Halil Helvacı'nın hatıralarına benzemektedir. Top mermileri altında, etrafları toz dumandır. Arkadaşları; "Sen yaralanmışsın, yeninden kan sızıyor" dedikleri zaman o, parmağının

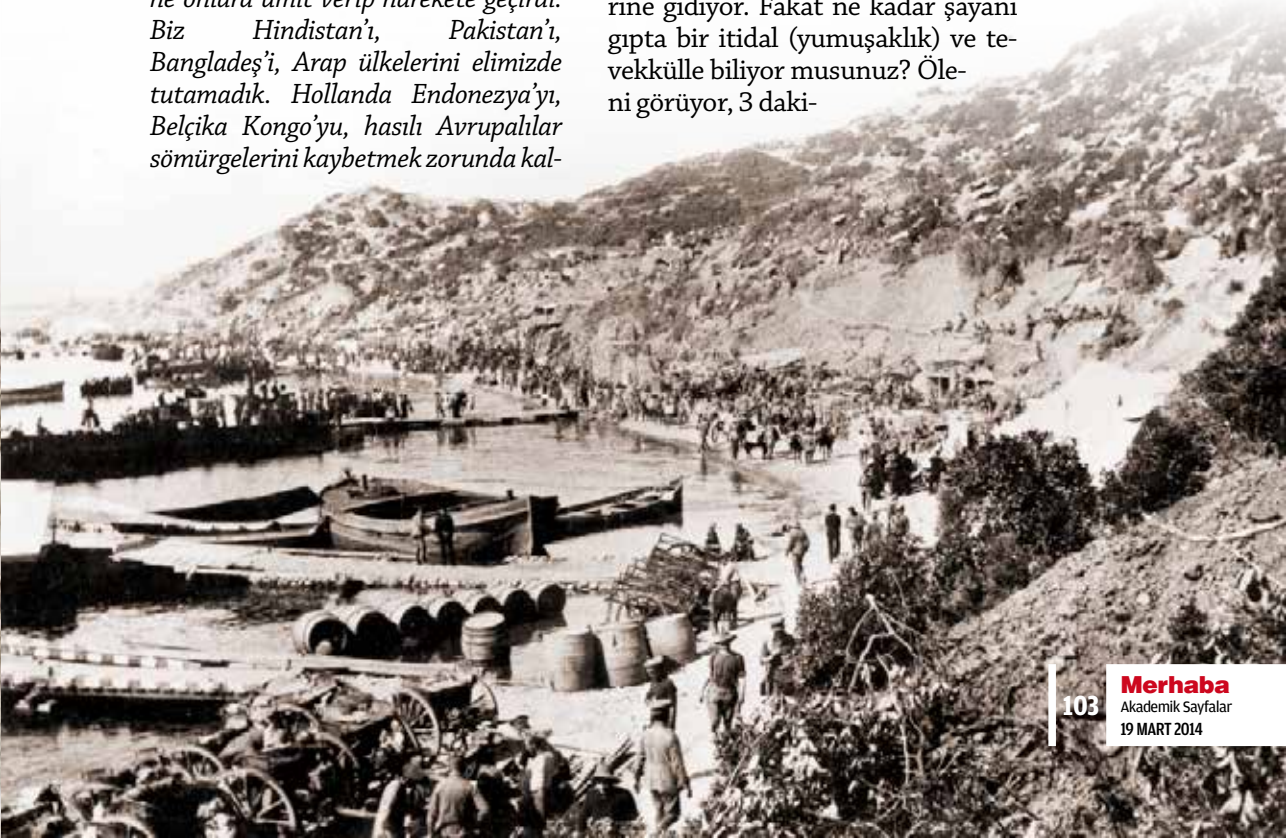
olmadığını görür. Dediği de şudur: “Eh ben yaralanmışım” (İnceoğlu, 2001, 94).

Tophaneli Hakkı, yüzbaşısıdır. Ama, ruh iklimi yönünden Mehmetçik ile aynı saftadır. Hakkı Yüzbaşı, elinde kalan 26 mayını 17 Mart’ı 18 Mart’a bağlayan gece döşer. Kalp hastasıdır. Görevi başında, dönerken vefat etmiştir. İngiliz Bahriye Bakanı Churchill, onun can feda ederek gerçekleştirdiği görevini, şöyle değerlendirir: “Bilgilerime göre dört yüz yıldan beri dünya tarihinde Tophaneli Hakkı’nın yaptığı hiç kimse yapmadı. Yirmi altı mayını Karanlık Liman’a eklemekle bizim Çanakkale Boğazı’nı geçmemizi engelledi. Yenilmez donanmamızın üçte biri sulara gömüldü; üçte biri kullanılamaz duruma geldi. Biz Boğaz’ı geçemediğimizden savaş iki buçuk yıl uzadı. Bu zaman zarfında sekiz buçuk milyon Avrupalı öldü. Rusya komünist oldu. Rusya komünist olurken otuz milyon insan öldü. Daha sonra Rusya, Çin’i komünist yaptı. Çin komünist olurken elli milyon insan hayatını kaybetti. Biz Boğaz’ı geçemeyince Müslümanlar, diğer Asyalı ve Afrikalı milletler gücümüzden şüphe etmeye başladılar. Şüphe onlara ümit verip harekete geçirdi. Biz Hindistan’ı, Pakistan’ı, Bangladeş’i, Arap ülkelerini elimizde tutamadık. Hollanda Endonezya’yı, Belçika Kongo’yu, hasılı Avrupalılar sömürgelerini kaybetmek zorunda kal-

dılar. Bu başarısızlık da beni yirmi beş yıl politikanın dışına fırlattı.” (Bk. M. Niyazi, 2008).

Çanakkale’de şehitler kervanına katılanların ortak yönleri değerleridir. Değilse insan tipi, meslekleri çok zengindir. 7. Tümen Topçu Alayından Bölük Üsteğmeni Hasan Tahsin Seddülbahir’de yaralanmış, bu bölgeye gelmiş, İkinci Anafartalar Muharebesinde Kayacak Ağılı’nda şehit olmuştur. Alay Müftüsü de aynı gün, aynı muharebede şehit olmuştur. Onlara çocuk kahramanları, kadın muharıpleri eklemek, Kosova’dan, Bosna’dan, Kırcaali-Mestanlı’dan, Bağdat, Kudüs, Yemen’den şehitleri ilave etmek gerekir. Haçlı birlikteliğine karşı, Hilâl altında birliğin timsali Çanakkale’dedir.

Burada Mehmetçğin ruh hali çok önemlidir. Mehmetlerin, Çanakkale’de zafer kazandıran yüsek ruhunu, cepheye bulunan bir komutan olarak Mustafa Kemal anlatır: “Mütekabil (karşılıklı) siperler arasında mesafe 8 metre yani ölüm muhakkak. Birinci siperdekiler hiç kurtulamayarak kâmilan düşüyor, ikinci sıradakiler hemen onların yerine gidiyor. Fakat ne kadar şayanı gıpta bir itidal (yumuşaklık) ve tevekkülle biliyor musunuz? Öleni görüyor, 3 dak-

ka sonra kendi öleceğini biliyor ama hiçbir fütür (gevşeklik) bile göstermiyor. Sarsılmak yok. Okuma bilenler ellerinde Kur'an-ı Kerim cennete girmeye hazırlanıyorlar. Bilmeyenler Kelime-i Şehâdet çekerek yürüyorlar. Bu, Türk askerindeki ruh kuvvetini gösteren şayanı hayret ve tebrik misaldir. Emin olmalısınız ki Çanakkale Muharebesini kazanan bu yüksek ruhtur” (İlgar, 1982, 186).

Mehmetçik, ruh iklimindeki diriliğe bakınız ki, tüfeğinin kabzasında teyemmüm yaparak ibadetlerini yapmaktadır. Bilmektedir ki, siperi terk etmesi, sadece siperin kaybı değildir, her şeyinin kaybıdır. Siperinde donan, zatürre olan binlerin, bir iç dünya yüksekliğidir bu. Topluca kendi cenaze namazlarını kılanlara ne demelidir? Mehmetcik bilmektedir ki, kendisinden hemen kısa süre önce ön safta olan kardeşleri kâmilan şehit düşmüştür. Kısa süre sonra sıra, kendisine gelecektir. Kendisinden sonra da başkaları, aynı şehadet şerbetini içecektir. O zaman ardına kalanlardan, Cenaze Namazı gibi bir farzı kifaye bekleme hakkı bile bulunmamaktadır. Onun için, belki dünya tarihinde eşine az rastlanır bir metanetle askerlerimiz, kendi cenaze namazlarını kılıp siperlerine dururlar. Bu ölümden korkmamanın, hangi kutsal gaye

uğrunda can vereceğini bilmenin huzuru, belki hiçbir dünyevi lezzette tadılamayacak yüceliği, içinde büyütmenin verdiği bir huşudur.

Asker o yüksek ruhla, âdeta şahadeti özleyen, savaşı küçümseyen bir yapıdadır. Özellikle siperlerin üstüne karanlık çökünce bahisler, yarışmalar başlamaktadır. Konu, gece baskınına kimlerin gönüllü katılacağı, gece keşfini kimlerin yapacağı değildir.. Gündüz askere kan kusturan makineli tüfeği, kimin getireceği üstüne bahis kurulur. Bazen, arada kalıp inleyene, kimin su götürceği veya kimin yaralıyı kapıp getireceği üstünedir. İnleyen yaralının Türk, Müslüman olup olmadığına bakılmaz. Artık o bir emanet, yardım bekleyen bir insandır. Anzakların anlattığı, böylesine bir yaralıyı kurtarıp, kendi siperlerine bıraktığı için önce alkışlanan ardından da kurşun yağdırılarak şehit edilen askerlerimiz vardır. Fakat asıl bahislerden birisi, ertesi gün kimin şehit olacağı üstünedir. Askerin gözlemi, gece gayet şen, şakalar yapan, etrafına neşe dağıtanlar, genelde şehitler olmaktadır. Onlar şahadet neşesini önceden duymaktadırlar. Çanakkale şehitleri içinde, Ali oğlu Molla Hasan da vardır. Tam künyesi şöyledir: “Ali oğlu Molla Hasan, Redif Er, Adana” (Adil, 2007, 149). Adana Yüregir İlçesinden, Müminli Köyündendir. Askerliğini yaptıktan on beş yıl sonra yedek asker olarak geri gelmiş ve otuz yedi yaşında Çanakkale’de şehit olmuştur.

Dönemin yazarlarından Fransız Piyer Loti, 1919’da, Çanakkale ile ilgili şunları yazar: “Türkler doğunun en salim, en namuslu ve en taassup hislerinden biri bir unsurudur.. Bunlar şövalye ruhlu bir takım adamlardır ki, yaralılarımıza, esirlerimize çok tatlı bir şefkatle muamele etmişler, Çanakkale macerasında askerlerimizin gemilere ricati esnasında çok hüsnüniyet göstermişler,

arkasından galiz Alman tekmesini hissettikleri gibi..” (Uzkuç, 2005, 191).

Çanakkale’de çocuk askerler, şehitler kervanına katılan üniversite, lise, medrese talebeleri, Mehmetçik grubunda değerlendirilecek zümlerlerdir. Sağlam’ın eserine aldığı, küçük Bilâl’in sözleri, çocuk askerlerin nasıl bir ruh hali içinde olduklarını gösterir: “*Şu zayıf vücudumu vatanım için siper edeceğim. Mümkün olursa vatanımı göğsümün içinde saklayacağım. Göğsüm parça parça olmadıkça, bir taşına kimsenin elini sürdürmeyeceğim. Allah’a yemin ediyorum.*” Savaşta, ana dayanağımız insan gücüdür. İnsanlarımızın dayanağı ise, yürüklerinde taşıdıkları değerleridir. Bu yüzden cepheye gelirken gerilerinde, kimseleri kalmamış olan çocukları, medeniyet kavgamızın sembelleri olarak görmek gerekmektedir. 11 yaşındaki Ali, Binbaşı Lütfi Bey’in oğlu Emrullah, Küçük Mehmet, Ali (Aleko), Küçük Bilal, Lâpsekili Ahmet bunlardandır.. Onlar, İstanbullu, Çanakkaleli, Niğdeli, Afyonlu, Zonguldaklı, Çankırılı, Aydınlıdır.. Onlar, vatanı, anaları bilen, başlarına kına yakacak ata bile bulamayan, Anadolu çocuklarıdır..

124. Alay’dan Boyabatlı Ali ile Niğdeli Durmuş’un davranışları yürek dağlayıcıdır. Henüz, 15-16 yaşlarındadırlar. Birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Bir gün Ali’nin mangası, hücumla kalkar. Çatışma sırasında Ali vurulur. Acıyla, bulunduğu yerden, sürekli Durmuş’a seslenip yardım ister. Durmuş’u, komutanı zor zaptetmektedir. Bir ara Durmuş, aniden fırlayarak Ali’ye doğru koşar. Çatışmanın, geçici olarak durduğu anlarda da geri gelmeyi başarır. Komutanı, “*Oğlum, ya vurulsaydın, değdi mi oraya gitmeye?*” deyince; Durmuş: “*Değdi komutanım,*

hem de çok değdi. Gittiğimde Ali'yi beni bekler buldum. Çok mutlu oldu ve; "Biliyordum Durmuş, geleceğini biliyordum. Sen geldin ya, şimdi rahatca ölebilirim" dedi. Ruhunu öylece teslim etti. Her zaman olduğu gibi, o saatten beri koyun koyuna yattık. Çok değdi komutanım, hem de çok değdi!" der (Sağlam, 2007). Çocukların metaneti, büyüklerinde daha yüksek seviyededir.

Britanya İmparatorluğu Savunma Komitesi Tarih Encümeni yönetimindeki resmi belgelere dayanarak hazırlanan, İngiliz generali C. F. Aspinall Ogländer'in eserinde, "Türk askerinin savunmadaki yüksek kabiliyeti" kabul edilir. Bunun sebebini İngilizler, şöyle tespit etmişlerdir: "Çanakkale'deki Türk askeri, insanı tahrik eden iki mühim nitelik ile donatılmıştı, biri dini taassup, diğeri memleketini yabancı istilasından kurtarmak emeli. Türkler taarruzda nadiren gösterdikleri fevkalâdeliklere rağmen mevzisini tutmak hususunda da fevkalâde cesaret göstererek düşmanlarının hakkıyla takdirini kazanmış ve seferin devamı müddetince pek az istisnası ile kıymetli ve mert bir düşman olduğunu ispat etmiştir." (Ogländer, 2005, 536).

İngiliz resmi tarih görüşünü yansıtan Ogländer, Türk askerinin

istilacılardan üstünlüğünün bir sebebini, "şehirli değil köylü" olmasına bağlar. Çünkü basit bir hayat tarzına alışık, zor arazide gece de gündüz gibi yolunu bulmaya muktedirler. İngilizler için güç olan bu durum, Mehmetçik için kolaydır. Yalnız istila ordusuna göre, madden zayıftırlar. Topçu himayesi güçsüzdür. İstanbul'daki fabrika, ancak küçük mermiler yapmaktadır. Malzeme ve makine azlığından az mermi imal edebilmekte, o mermiler de niteliği zayıf, çoğu patlamaz vaziyettedir (Ogländer, 2005, 536).

Yalnız, yenildiklerini, "bir mağlubiyet sayılmaldır" ifadesiyle itiraf eden şu İngiliz değerlendirmesi, acı ve önemlidir: "Gelibolu'daki kanlı muharebelerdir ki, Türk ordusunun çiçeğini yemiş bitirmiş ve Lord Allenby'nin Filistin'de kazandığı başarıyı hazırlamıştır." (Ogländer, 2005, 538). Türk Ordusunun bitirilişinde, ana neden komutanlık sorunudur. Bu sorun, aslında bizim yüzleşmemiz gereken zihniyet sorunu ile özdeştir. Mehmetçik kahramanlığını anarken, insan kaybının dehşet verici miktarda oluşunun nedenlerini değerlendirmemek, millî bir ayıp durumundadır.

SONUÇ

Çanakkale'nin, sadece kara harbinin, 259 gün devam eden Siper Okulu olarak bize öğrettiği dersler bulunmaktadır. Bunların başındaki, birlik ve moral üstünlüğün zaferi de peşinden sürüklediği gerçeğidir. Ayrılığın azap, birliğin mutluluk getirdiği gerçeğini, iki olayla atalarımız bize hatırlatmışlardır. Bunların ilki, Çanakkale Zaferi öncesinde yaşadığımız Balkan utancı, ikincisi ona tepki olan Çanakkale'dir.

Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı'nda dünya devleri ile savaşmıştır. Tabi bu karşılaşmada, bünyesinde bütün İslâm âleminden asker, gönüllü insanlar olduğu, ayrıca

temsil gücü ve yetkisi bulunduğu-
dan, Haçlı dünyasına karşı İslâm
âlemini temsil ediyordu. Fakat ordu
yönetimindeki basiretsizlik, teknik
yetersizlik yüzünden Çanakkale'de-
ki "kanlı muharebelerde, Türk ordu-
sunun çiçeği yenmiş bitirilmiştir".
Çanakkale'de zafer kazanan ülke,
sonunda cihan devletini de bağımsızlığını da yitirecektir. Başta payitaht İstanbul olmak üzere, bütün şehirleri, bütün vatan toprakları, dar bir alan hariç işgal edilecektir. Onun için tarihte çok kayıp verilerle kazanılan bu tür zaferler, farklı adlandırılmaktadır⁽¹⁾.

Bundan sonraki dönem itibariyle, Türk Milleti âdeta küme düşürülmüştür. Artık düşman, güneş batmayan imparatorluk Büyük Britanya, Rusya, Fransa değil; onların silah, malzeme verip kıskırttıkları çömezlerdir. Yani Ermeni çeteleri, Yunan palikaryası, dünkü asırlarca birlikte yaşadığımız, yanımızda, yöremizde olan halklardır. İngiltere ve diğerleri ise, bizim de üzerimizde kural koyucu, oyun kurucu, yönetici rolündedir. Başkumandan olarak M. Kemal, İzmir'e girerken, önüne dikilen bir İngiliz subayına, "sadece Yunan'ı değil sizi de yendik" diyecektir. Bu son sözdür. Bir daha tekrar edilmez. Lozan dâhil bütün uluslar arası ortamlarda komisyon başkanı Türk görülmez. Lozan'da üç komisyon vardır Başkanları İngiliz, Fransız, İtalyan'dır. Türkiye, Yunanistan ve diğerleri alt kümede bira-

kalmıştır. Türkiye'nin yeniden temsil gücünü eline alması, gerçek rolünü üstlenmesi, gerçek gücüne kavuşması gerekmektedir.

Çanakkale'de Mehmetçik, düşmanın teknik üstünlüğüne karşı yüreğini, bağrını açmış, öylece bin bir mahrumiyet içinde vatan savunmasına gayret etmiş, onun için de komuta hatası yanında, teknik yetersizlikten dolayı da çok can vermiştir. Yer yer siperler arası zemin, halı gibi ceset serili olmuştur. Makineli tüfek, top ateşine karşı, süngü takıp koşan er oğlu erler, çok defa "gök ekin gibi" biçilmişlerdir. Metre kareye altı bin merminin atıldığı, havada birbiri ile çarpışacak kadar merminin yağdığı savaş alanında, düşmanın teknik üstünlüğü açıktır.

Yeni Çanakkale muharebeleri olursa Mehmetçiğin durumu ne olacaktır? Yüz yıl sonra, sadece hama set yapmak bize yaraşmaz. O er oğlu erlerin durumunu da savunmak, korumak gerekmektedir. Canını korumak üzere siperin önüne dizilen o da az olan kum torbalarının bezini, kasatura ile kesip donuna yamalık yaparak vatanını savunan Mehmetçiğin eline, bugün yeni savaşlarda ne vereceğiz? Önceki yıl İngiltere, denize indirdiği nükleer enerji kullanan bir gemisinin, yıl boyunca yakıt ikmalini yapmadan dolaşacağını açıklamıştı. Cumhuriyet kurulalıdır, nükleer enerji santrallerini kurma konusunda Türkiye hangi mesafeyi almıştır? Çanakkale'de, Mehmetçiğe karşı düşman, elli civarında uçak uçurmuştu. Bizimse elimizde iki, "kalkuyruk" denilen gözetleme uçağı vardı. Şimdi kendi uçaklarımızı yapma konusunda aldığımız mesafe nedir? Türk uçaklarını İsrail'e modernize ettirmek üzere milyar dolarları, bu vatanın asli düşmanlarına yedirenler, Mehmetçik katili olarak lanetlenmeli, tarihe öylece yazılmalıdır. Yerli silah sanayinin yüz yıldır kurulmasını engelleyen ihanet şebekelerinden, bu millet, Mehmet-

(1) "Pirus Zaferi", çok büyük kayıplar sonucunda kazanılan zafer anlamına gelir. Büyük İskender'in uzaktan akrabası Epir Kralı Pirus, M.Ö. 280-279 yıllarında İtalya'yı fethetmeye gider. Pirus'un 20 fil desteğindeki ordusu, çok kanlı savaşlara tutuşur. Romalılar, topraklarını büyük bir özveriyle savunur. Ne pahasına olursa olsun zafer kazanmak isteyen Pirus, geri çekilmez. Çok kanlı geçen, iki tarafın da büyük kayıplar verdiği savaşlardan Pirus galip çıkar. Fakat, zafer için ordusunun neredeyse tamamı heba olmuştur. Yanında koskoca ordudan arta kalan, üç-beş çapulcudur. Aldığı yeri, elinde tutamaz. Pirus'un bu zafer ardından, "Tanrım, bir daha böyle bir zafer verme" dediği söylenir. Pirus Zaferi, aslında yenilgi getiren galibiyetleri anlatmak için kullanılır. http://tr.wikipedia.org/wiki/Pirus_zuferi; <http://www.uludagsozluk.com/kpirus-zaferi/>.

çık kanını korumak adına hesap sormalıdır. 1947'ye kadar uçak fabrikaları, bomba fabrikası olan ve 1938'den itibaren dışarıya bomba satan Türkiye, bu fabrikalarını niçin kapatmıştır? İngiltere ile işbirliği yaparak, Balfour Deklerasyonu ile, Türk'e ihanetini dünyaya ilân ederek temellerini atan İsrail'den, insansız uçak alma onur kırıcıydı. Yeni araçların geliştirilmesi ümit verici olmuştur. Zira, vatan müdafaası, boşa harcanan yılların ardından, yine çok can kaybederek yapılır halde kalmamalıdır. Çanakkale Şehitlerinin öncelikle isteği budur. Şehit taleplerinin iyi okunması, mesajlarının iyi alınması gerekmektedir.

Dün başa dikilen Alman komutanlar, demode silahlar, bir de demodesi bile olmayan silah ve teçhizat yüzünden, bedeni ile savaşmak durumunda bırakılan Mehmetçiğin, bugün artık üstün konumda olması gerekmektedir. Bir asırdır, milletin değerleri, kıyafeti ile uğraşan ama asla yerli sanayi, bilimsel düşüncüyü geliştirmeyen sömürge elemanı zihniyetin, şehit ruhları adına, kafalardaki egemenliğine son verilmesi gerekmektedir. Türkiye, insanı, insan çeşnisi, kültürü, tarımı, tabii güzellikleri ile üstün, zengin, büyük, güçlü ülke olmalıdır. Gelişme yerine, çatışma; ilerleme yerine bölünmenin fitne tohumlarını eken şebekelerden, şehit ruhları azap duymaktadır. Yaşayan vatan evlatlarının, şehit ıstırabını bitirmesi gerekmektedir.

Çanakkale'de Mehmetçik ile; Sudan'dan Bağdat'a kadar Yemenli, Kudüslü, Arap kökenli kardeşleri, Kürt civanlar koyun koyuna yatmaktadır. Karşı tarafta ise İngiliz, Fransız yanında sömürge ülkelerinden askerler ile temsili kuvvet olarak Yunan, Yahudi Siyon Katır Birliği yani Haçlılar birliktedir. Birinci Dünya Harbi, bir turnusol kâğıdı gibi, aidiyet yerlerini belli etmiştir. Bugün yerini şaşırınlar bulunmak-

tadır. Çanakkale şehitleri, yerini şaşırınlara, duracakları mevziyi çok net hatırlatmaktadır.

ÇANAKKALE, ŞUUR GELİŞTİRME ZEMİNİ OLMALI

Mehmet Arif Bey, 93 Harbini anlattığı eserinde; "Tarih, vatan kurar millet meydana getirir" der. Yunanistan'ın suni kuvvet içinde oluşturulmasını, Ermeni olaylarını gören insan olarak Mehmet Arif'in, tarihi o kadar önemsemesi, yersiz değildir.

Tarih, geriden gelerek ileriye atılmayı, hız almayı sağlayan, şuurunu geliştirip pekiştiren sosyal bilimdir. Bakmasını bilen toplumlar için tarih, bir tecrübeler kaynağıdır. Meyveye duracak ağaçların beslendiği köktür çünkü. Ulu çınar, meyveli ağaç olacaksınız, o köklerden beslenmek, kökleri kesmemek, köklerle irtibatı ortadan kaldırmamak zorundasınız. Bu, niyetle de ilgilidir. Büyük millet mi olacaksınız, yoksa büyüklük iddiasındaki emperyalist güçlerin oyuncağı, sömürgesi, güttüğü sürüler mi olacaksınız? Karar verdikten sonra tarihe, bir başka gözle bakmak gerekmektedir. Tarihte bu yönden, Çanakkale muharebelerinin ayrı bir yeri vardır.

Bizim o açıdan bakmadığımız için görmediğimizi, Anzak'lar, İngilizler niçin görmektedir? Kültür ve medeniyet değerlerinden beslenme, kimlik ve devamlılık için vazgeçilmez esas durumundadır. Türkiye'nin, Çanakkale vesilesi ile Batı kompleksini aşması gerekmektedir. Kayıpların çokluğu ancak böyle hafifleyecektir.

10 bin üniversiteli, 70 bin orta öğretim öğrencisi dahil 250 bini aşan, bir neslin toprağa gömüldüğü Çanakkale'nin, hiç olmazsa kimlikli dirilişle kazanca dönüşmesi gerekmektedir.

Kapanan okullar, mezun verme-

yen liseler, şehitlerin “yüksek ruhu” ile gelişme hamlesinin aracısı olmalıdır. Bu ülkenin evlatları, gayretli, çalışkan, yüksek düşünceli, üretken ve güçlü olmak mecburiyetindedir. Acıların tekrar yaşanmaması için Türkiye'nin, kendi savunma sanayiini geliştiren, üreten, bilim ve teknolojide öne geçen bir ülke konumuna gelmesi gerekmektedir.

ÇANAKKALE'YE FARKLI BAKIŞ

Çanakkale'yi, Haçlı zihniyetinin bulaştığı bir zihniyet, doğru değerlendiremez. Şairin, “Sana ağuşunu açmış duruyor Peygamber” diyerek yücelttiği safiyet, feragat ve fedakârlık âbidesi insanların, iç dünyalarındaki fırtınaları, onların üzerine titredığı değerlere düşman olanların değerlendirmesi mümkün değildir. Ama yine de bir kıyas olsun diye dönemden şu farklılık verilebilir ki, günümüzde devamı olduğu için önemlidir.

Mehmet Âkif, Çanakkale'de savaş devam ederken, bir önemli görevle Osmanlı Teşkilât-ı Mahsusa lideri Kuşçubaşı Eşref, Şeyh Şerif Salih el-Tunusî, Enver Paşa'nın Başyaveri Mümtaz Bey'den oluşan bir heyetle Necid Çölü'ne gider. Savaş içinde Mekke Emiri Şerif Hüseyin'in, her an İngilizlerle irtibatlı olarak devlete isyan etmesi ihtimaline karşı, diğer Arap liderlerle, devlet başkanı adına temas kurup, devlete bağlılıklarını temin edecek, “İttihad-ı İslâm” yolunda ilişkileri kuvvetlendireceklerdir. Bunun için Sultan Reşad, İbn-i Reşid ve İbn-i Suud için kıymetli hediyeler hazırlatmış, hatta hediyelerle bizzat ilgilenmiştir. Dört aylık, uzun, yorucu, çetin bir çöl yolculuğundan sonra, Hicaz Demiryolu'nun el-Muazzam istasyonununa çıkarlar. El-Muazzam, azametli, büyüklerin büyüğü anlamındaki adı ile kıyas kabul etmez bir yerdir. Sam mevsiminde ölümlü bir yolculuk ardından ulaşı-

lan yer olarak, tek hücrelik bekleme odalı, tek memurun görev yaptığı, mahrumiyeti çok bir ara duraktır. İşte orada; aylar süren habersizlik ve merakı, çatlayan dudaklara erişen hayat suyu gibi gideren bir haber alırlar: Çanakkale'de zafer kazanılmıştır. Düşman donanması, askerini, bütün ağırlıklarını alarak çekilmiştir. İstanbul'un, yürekleri titreten işgal ihtimali ortadan kalkmış, İslâm Âleminin umut tuttuğu Asitane kurtulmuştur. “Vatanın şeref ve haysiyeti halâs” olmuştur. Mehmet Âkif, Kuşçubaşı'nın müjdesini derin bir duygu yükü içinde alırken, belki hayatında bir daha görülmeyen bir davranış gösterir. Çoğu insanın, dayanamayacağı olaylar karşısında sükûn ve vakarını bozmayan Âkif'in, his tufanı boşalmıştır. Koca pehlivan, Kuşçubaşı'nı kucaklar, başını onun omuzlarına bırakarak hıçkırığa hıçkırığa, sarsılı sarsılı gözyaşı döker.. Bunlar, sevinç gözyaşlarıdır. O gece o da Kuşçubaşı ile uyuyamazlar. Heyecan içindedirler. Âkif, “masum bir çocuğun safiyeti içinde Çanakkale Destanı'nı yazmadan canını almaması için Allah'a yakarmaktadır. Hicaz yolculuğu devam

ederken, yüreğinden gelen sesi, kağıda geçirir ve ancak ondan sonra, “Âkif tabii hüviyetine” dönebilir (Kuşçubaşı’dan naklen Kutay, 42, 165-171). Çanakkale’de destan yazanlar, Âsım’ın neslidir. Göğüslerindeki, alınamaz keleler gibi kat kat imanları ile, düşmanın cehennemi bombardımanına, saldırılarına karşı durmuşlar, namuslarını çiğnetmemişlerdir. “Medeniyet denilen hakikaten yüz­süz kahpe”nin, bin bir hile-tuzak ile karşısına diktiği sürüyü, ufacak bir karada yüz geri etmişlerdir. Âkif, bir Necid bir Viyana.. devleti, inancı, milleti için koştururken, cephede vuruşan Mehmetle, yüreği çarpan aydındır.

Aynı dönem İstanbul’da yaşayan, bir başka şair, yazar ve düşünürün kafasından geçenler ise farklıdır. O Mehmetçiği kınamakta, onun vatani için en aziz varlığını selsebil ederek savaşmasını, uygun görmemektedir. Çünkü Çanakkale’ye saldıran “Medeniyet”tir. Mehmetçik, medeniyete karşı savaşmaktadır. Bu doğru değildir. Daha sonra İngilizler, İstanbul’u işgal ettiği zaman İngiliz istihbaratına direniş için çalışın vatansaverleri ihbar eden bu şair, Abdullah Cevdet’tir. İngiliz etnik bölücük çabasına da hizmet vermiştir. Yalnız ne yazık ki, 1923’ten sonra bizim iş, aş ve emekli maaşından bile mahrum bırakıp peşine hafife taktığımız Âkif, diyarı gurbete gönüllü sürgün olarak giderken, bu yerli işbirlikçiye 1927’de milletvekilliği bile teklif edilir. Güney Afrika’da, Boerlerle savaşta (1899-1902) galip gelen sömürgeci İngilizleri tebrik eden Tefik Fikret de aynı safta yerini alacak, 1915’te yazdığı bir şiiriyle, Birinci Dünya Savaşı sırasında, “milletin çektiği ıstırap ve uğradığı felâketler karşısında tek bir mısra ile olsun onlara üzü­lüp iştirak etmediği” gibi, millî felâketimizi “alaya alarak yüz binlerce şehit ile eğlenmeyi” ter-

cih edecektir⁽²⁾. “Akıl ve anlayışını İngilizlere uydurduktan sonra”, eskiden millî hislerle dolu olsa bile, “vicdanı da milliyet değiştiren” bir şairden başka bir şey beklenebilir miydi? (S. Nazif, 1991, 122).

Âkif, Milli Mücadele saflarında Anadolu’da gayret sarf ederken, İstanbul’dan rahatını bozmamak üzere kıpırdamayan, “yeni nişanlandığını” mazeret olarak öne süren bir Dönmeye daha sonra matbaa vb. imkânlar tahsis edilirken, Millî Şair hak ettiği emekli maaşını hâlâ alamamıştı. Üstelik yapılanları, ülkesi aleyhine tek kelime etmeden sineye çekmişti..

Çanakkale, Mehmetçiğin “kaniyla tevhide kurtardığı”, canıyla vatan, şeref ve namusa hâle getirmediği yer. Ama neden hep kurtarma işi Mehmet’in omuzlarında?

Bir yönüyle bakılırsa, yüz yıl sonra Çanakkale’yi, kendimizi, kurumlarımızı sorgulamak için bir önemli mihenk taşı olarak görmemiz gerekmektedir. Bunda bir mecburiyet de vardır.

Diyelim ki ilk saldırı/yoklama, durumu test etmek üzere, 3 Kasım 1914’te başlar. İngiliz, Fransız birleşik yenilmez armadası, gururla, ihtişamla Boğaz’a yaklaşır, gayet serbest, pozisyon alır ve bizim Boğaz’ı savunmak için kurduğumuz tabyaları bombalar. Gayet rahattırlar. Çünkü onlar seri atışlı, uzun menzilli toplarıyla tabyalarımızı döverken, biz sadece seyreder, bulabilirsek sığınağa çekilir, bekleriz. Başka yapacak bir şey yoktur. Sonuç önemli. On yedi dakikalık bombardımanda, Seddülbahir Tabyası yerle edilmiştir. Başta bütün rütbeli şahıslar yüzbaşı, üsteğmen gibi komutanlar olmak üzere altmış altı asker bir çırpıda şahadet şerbetini

(2) T. Fikret’in şiiri; “Sancak-ı Şerif Huzurunda” başlığını taşımaktadır. O sıralar Tarih-i Kadim’ini yazarak, inançsızlığını açtınan ilân eden şair, ithafını da şöyle yapmıştır: “Bir mücahid-i muhlis lisanından Müftülenâm hazretlerine ithaf olunmuştur” (S. Nazif, 1991, 122).

içivermiştir. Zira ileri geri, hedef tespiti için atılar toprak ardından birkaçı, üç metrelik toprak yığını altındaki betonu delerek, cephaneliğin üstüne düşer. En emin yer olarak, bombardıman sırasında komutan, askeri sığınak diye cephaneliğe göndermiştir. Cephanelikte on bir ton barut, üç yüz altmış adet ağır top mermisi vardır. Hepsi birden müthiş bir tarraka ile patlar ve havaya uçar.. Filonun topları, seri ateşli, uzun menzilli, büyük çaplı 68 toptur. Karada ise, onların menzili-nin yarısı kadar mesafeye atış yapabilen 17 adı ateşli top bulunmaktadır.

Alman yapımı, çok eskiden kalma ağır, hantal toplarımız vardır. Bir tanesinin ağırlığı yüz tonu bulmaktadır. Aslında barış zamanında yürümesi gereken, bilim ve teknoloji savaşındaki basiretsizlik, burada kendisini göstermektedir.

İngilizin, Fransızın seri ateşli ağır toplarına karşılık, Türk'ün daha üstün ve teknik topları niçin yoktur? İki asırlık yenileşme ve ilerleme hamleleri niçin, Alman bağımlılığı ve onların göndereceği silahlarla yetinme zulmünü getirmiştir? Onların top fabrikaları harıl harıl çalışır-

ken, Tophane niçin çalışmamıştır?

Günümüze dönerek soralım: Üniversitelerin diyelim ki, son on yıldır en çok uğraştığı iş nedir? Hangi bilim, teknoloji üretiminde önemli mesafeler alınmıştır? Türkiye'nin, 57 yıldır Atom Enerjisi ile ilgili kurumu varken, niçin atom enerjisini üreten santralleri yoktur? Türkiye hâlâ kendi uçağını, bilgisayarını, yazılımını yeterince üretmezken, niçin yoğun bir şekilde gereksiz tartışmalar, her şeyin önüne geçebilmektedir? Hangisi hayatidir? Hangisi daha önemlidir?

ÇANAKKALE TEKNİK KIYAS

Düşman topları, uçakları, donanmaları, denizaltıları, torpilleri, kara torpilleri ile teknik üstünlüğünü göstermiştir.. Mehmetçik, "kanıyla tevhidî" kurtarma konumundadır. Canını, çelik tabyalar karşısında siper ederek, vatanının şerefini, namusunu çiğnetmemiştir. Burada, Çanakkale şehitlerinin, sorulması gereken hesabı bulunmaktadır.

Çok kaybın altında, teknik yetersizlik, bilimde gerilik, silah sana-

yinde dışarıya muhtaçlık vardır. Eğer o konuda denklik olsaydı, Türk savunma sistemi uygulansaydı kayıp, iki yüz ellide bir olacaktı. Koca cihan devletini kaybetmeyecek, Anadolu ortalarına kadar, bir dünya devletini terk ederek çekilmeyecektik.

Bugün soralım, savaş uçaklarımız kimin ürünüdür? 1930-40'lı yıllar var olan uçak fabrikalarımız geliştirilip ilerletilecek yerde niçin kapatılmıştır? Türkiye, daha dün kurulan İsrail'in uçaklarını, tanklarını modernize etme muhtaçlığına niçin, hangi eller tarafından düşürülmüştür. Kuzey Irak'ta kullanılan predator uçaklar niçin bu ülkede üretilmemiştir? Bütün saldırgan, çapulcu, işgalci Hıristiyan ülkelerin atom silahı, reaktörleri varken Türkiye'nin niçin yoktur? Uçaklarımızın yazılım sistemleri bile, niçin bu vatana kastettiği açıkça bilinen bir ülkenin hâlâ elindedir?

Maksat, yeni saldırılarda yine yüzbinlerce şehit vererek vatani savunmak mıdır? Niyet, yine yüzbinlerce şehidin kanını, bu kutsal vatan uğrunda döktürmek midir? Yoksa elde kalan son kalenin elden çıkması mıdır?

Şu bilinmelidir ki, ataların emneti olan bu vatan için yine yüzbinler, milyonlar seve seve canlarını, gözlerini kırpmadan verecektir. Vatan yolundan, namus yolundan, inancının uğrundan dönmeyen milyonlar çıkacaktır.

Ama sorgulanması gerekenler var. Mehmetçik, üstüne vazife düş-tükçe görevini yaparken, bilim üretmesi gerekenler, teknoloji geliştirme-si gerekenler, terlerini niçin gerektiği kadar dökmemekte, ortaya irade koyması gerekenler niçin Mehmetçiğin kararlılığını, direncini göstermemektedir?

Dün Mehmedi, Almanın eline teslim eden zihniyetin bir benzeri bugün gazete köşelerinde, televizyon ekranlarında nasıl yaşayabilmektedir?

Çanakkale, bugün unutulmuş, unutturulan ma'şeri bir birliğin, yüksek bir vicdanî buluşmanın zafere-dir. Mehmetçiğin yanında İngiliz, Fransız Haçlılarına karşı can veren kara derili, Zenci, Arap, Arnavut, Türk, Kürt, Çerkez şehitlerin koyun koyuna yatması ne demektir? "Taufana da zül olan o rezil" Haçlı birliği ve istila kuvvetlerine karşı aynı kitaba, aynı Allah'a, aynı Peygambere inanan insanlar, yüreklerindeki birliği orada göstermişlerdir. Bizim cephe-de ezan sesini duyduktan sonra, Fransız üniformasının, İngiliz kıyafetinin içinde Mehmetçiğe doğru koşan, ona katılmak için kurşun yağmurunu hiçe sayan mü'minler vardır. Düşman sanılarak vurulanların kalpleri üstünde daha sonra bakıldığı zaman bulunan kabartının Kur'an olduğu anlaşılmış, bu şehit kanı ile ıslanmış Kur'an askerî müzeye kaldırılmıştır. İngiliz, Fransız, iki yüzlülüğünün, aldatmacasının, tehdit ve zorlamasının sonucu olarak Çanakkale'ye gelen, Hintli, Tunuslu, Cezayirli Müslümanlar, kardeşlerine karşı savaştırdıklarını fark etmişlerdir. Osmanlı başkentini, dünya Müslümanlarının halifesini, Almanlardan kurtarmak için savaştıklarını söyleyerek kandıran emperyalistlerin oyununu, onlarca Mehmedin sabah dinginliğinde okudukları Ezan sesleri, bir sis perdesini dağıtır gibi dağıtmıştır. İlk fırsatta cephe değiştirmek isteyen, silah bırakan, savaşmayan kitleler oluşmuştur.

Bunun sebebi nedir? Ortak değerler dışında bir izah yolu var mıdır? Bugün dünyada nereye bakarsanız bakın akan kan kimindir? Afganistan'da, Irak'ta, Filistin'de, Suriye'de, Kafkaslar'da, Orta Afrika'da her gün onlarca-yüzlerce dökülen mazlum kanına karşı, Çanakkale'deki birlik, dayanışma ruhunun uyanması gerekmektedir. Değilse dünya, çünkü saldırgan, kan içici, insanlığını yitirmiş emperyalist güçlerin sömürgesi olmaya devam edecektir.